

Justitiedepartementet

103 97 Stockholm

Att: Henrik Holmberg

Via e-post: ju.remissvar@regeringskansliet.se; ju.L2@regeringskansliet.se

Stockholm
2022-09-26

Ert dnr
Ju2022/02279

Vårt dnr
2022/084

Remissvar angående förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/83/EU med avseende på distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om upphävande av direktiv 2002/65/EG

Näringslivets Regelrådet NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Direktiv 2002/65/EG om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter har som syfte att säkerställa den fria rörligheten för finansiella tjänster på den inre marknaden genom att harmonisera vissa konsumentskyddsregler på detta område, och att säkerställa konsumentskydd på hög nivå. Eftersom det inte finns någon produktspecifik lagstiftning eller övergripande EU-regler som specifikt omfattar en viss finansiell tjänst till konsumenter, gäller direktivet övergripande för alla nuvarande och framtida banktjänster och tjänster som avser krediter, försäkringar, privata individuella pensioner, investeringar eller betalningar, som avtalas genom distanskommunikation. I det aktuella direktivet fastställs bl.a. vilken information som ska tillhandahållas till konsumenten innan distansavtalet ingås, ångerrätt för vissa finansiella tjänster och regler för icke begärda tjänster och icke begärd kommunikation.

Direktivet har genomgått en bedömning av lagstiftningens ändamålsenlighet vid en Refit-översyn i kommissionens arbetsprogram för 2020. De huvudsakliga resultaten av bedömningen kan uttryckas i två övergripande slutsatser.

Den första är att efter direktivets ikraftträdande har ett antal särslagstiftningsakter som gäller EU-produkter (t.ex. konsumentkreditdirektivet och direktivet om hypotekslån) och övergripande EU-lagstiftning (t.ex. den allmänna dataskyddsförordningen) antagits, som omfattar aspekter av konsumenträttigheter med avseende på finansiella tjänster som också omfattas av direktivet. Konsekvensen av sådan lagstiftning som antagits på senare tid är att direktivet därefter har tappat i relevans och mervärde.

Den andra slutsatsen är att det ändå framkommit vid utvärderingen att direktivet fortfarande är relevant på ett antal områden (bl.a. för vissa kostsamma investeringar, t.ex. diamanter, där bestämmelserna om förhandsinformation är viktiga).

Kommissionen utförde en konsekvensbedömning år 2021, som byggde på ovan nämnda utvärdering och slutsatser. Resultatet av konsekvensbedömningen är förslaget till nytt EU-direktiv.

Konsekvenser

NNR menar att det finns flera punkter i kommissionens konsekvensutredning som skulle behöva förtydligas. Exempelvis är det inte klart för NNR att nyttan med en så kallad ångerknapp (artikel 16 b Ångerrätt) överstiger de kostnader som branschen förutser.

NNR uppfattar att utifrån hur förslaget är utformat tycks det som att den föreslagna ångerknappen är avsedd att vara personlig och användbar endast under en 14 dagar lång ångerfrist. Ångerknappen ska tydligen finnas i den individuella konsumentens kundvy i alla gränssnitt, för att sedan raderas eller inaktiveras när ångerfristen löpt ut. Detta skulle kräva betydande anpassningar i IT-strukturer i ett stort antal gränssnitt. Implementeringen skulle medföra kostnader för att säkerställa tidsstämpel, kundidentifiering och den berörda produkten. Givet de nödvändiga anpassningarna skulle kostnaderna för införandet av en ångerknapp bli mycket höga, och i slutändan sannolikt bäras av konsumenterna.

Kundnyttan med en ångerknapp bör samtidigt vara låg, då konsumenterna får utförlig information om ångerrätten både i förköpsinformationen och avtalet. Nyttan med ångerrätt, och ångerknapp, är även begränsad i allmänhet vad gäller finansiella produkter då många avtal saknar bindningstid, och därmed kan avslutas när konsumenten så önskar utan särskild kostnad.

Nationell konsekvensutredning

NNR finner vidare att det inte går att utläsa från EU-kommissionens konsekvensanalys vilken påverkan förslaget kan komma att ha på berörda företag i Sverige, även om Kommissionens generella konsekvensanalys är tydlig och att uppskattningar av kostnader och förenklingar är tillräckligt kvantifierade. NNR vill därför understryka vikten av att en konsekvensanalys av förslaget utförs på nationell nivå så snart som möjligt, och innan beslut är fattat på EU-nivå. En sådan analys bör ställa den uppskattade nyttan av förslaget mot dess uppskattade kostnader för svenska företag. Det är viktigt att beakta om en ändring som förväntas innebära besparingar för företag också skulle kunna innebära oförutsedda kostnader. En tidig nationell konsekvensanalys skulle ge svenska beslutsfattare ett bra underlag inför och under förhandlingar med representanter från andra medlemsstater. NNR anser att det är för sent att påbörja arbetet med en nationell konsekvensanalys vid genomförandet av ett beslut i svensk rätt, eftersom det då inte går att påverka utformningen av det nya direktivet.

Slutsats

NNR efterfrågar därför upprättandet av en kompletterande nationell konsekvensutredning som bör fokusera på en närmare beskrivning av berörda svenska företag och säkerställa att de antaganden och beräkningar som EU-kommissionen gjort även är relevanta för den svenska marknaden. Dessutom skulle en sådan nationell konsekvensutredning kunna adressera oklarheter och behov av justeringar som uppmärksammas av berörda branscher.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist